

from: **Boaz Barkan**

to: Sara Hamming

date: Tue, May 12, 2015 at 10:13 AM

Dear Sara,

Nice seeing you here yesterday.

Here are some of the thoughts I had while participating in your performance as an 'audience'.

sorry its long and maybe messy

If you want me to write it shorter, like a 'review,' I can try.

First it was a very positively disorienting experience to drive out of the city to a very 'ordinary' suburb, or Paracel-hus-kvatier.

Walking up to the house and meeting you there was very odd — the performance community that I was so used to seeing within the city streets, was now in a totally different context.

There was something very special about the way you were performing. Your persona was between a tour guide, an autobiographical telling and an illusive performer. Your pauses with a smile on your face was eerie!

There was never a sense of anyone acting, but rather there was a sense of PLAYING

For me the mode of 'Kids Pretend Play' was established early in the piece and then this 'mode' of performing was the platform for many situations.

You made the connection between the privacy/isolation of the 'parcel-hus' — and the children room within the house — and the political, gender, nationalistic role playing of children.

The Paracel-hus ideology, utopia was very much under attack...

The move between elements in the piece was very much in the style you have, which is relaxed, surprising, non-pretensions, and slightly messy. There is a very powerful way you make theatre as 'playing around' !!!

There was radical moments in the piece for me:

1. the unfolding of the nationalistic flag with all its unionist ideology, a huge flag in the middle of a Paracel-hus - it reminded me of Nazi ideology in the German country side homes...

Like small house with huge fantasies of conquest.

2. the stark moment you create about puberty — a very bare moment, not cushioned by dramatic elements — just exposing an autobiographical truth...

3. The use of the three/four Scandinavian languages! First connected to this nationalistic ideology of the union flag — then the three/four languages were suddenly embodied in these women who kept speaking these languages — all women speaking different language, yet totally understanding each other! Was it because they all spoke about Puberty? Or about life? Life as a woman? life as a female artist?

4. the actions in the garden worked so well on the back ground of these layers of Queens, fascism, and lands, and language...Paracel hus, and children in a dream...

5. the music in the end! so uncompromising, so hard core teenage rebellion. the City energy, violence, creativity coming to claim the life of the people hiding in theParacel-hus-kvatier. it was so out of place! so exaggerated! I just loved it.

the piece was such a relaxed and non-pretensions play with Paracle hus politics, populous ideologies of power, female oppression and female-artist oppression. your work stands out in its unique and intense resistance to formalisation and dramatisation. As such it is extremely provocative and liberating. Leaving the audience with a sense of a presence, which is not dominated by the traditional capitalist-chauvinist cultural production of clear roles.

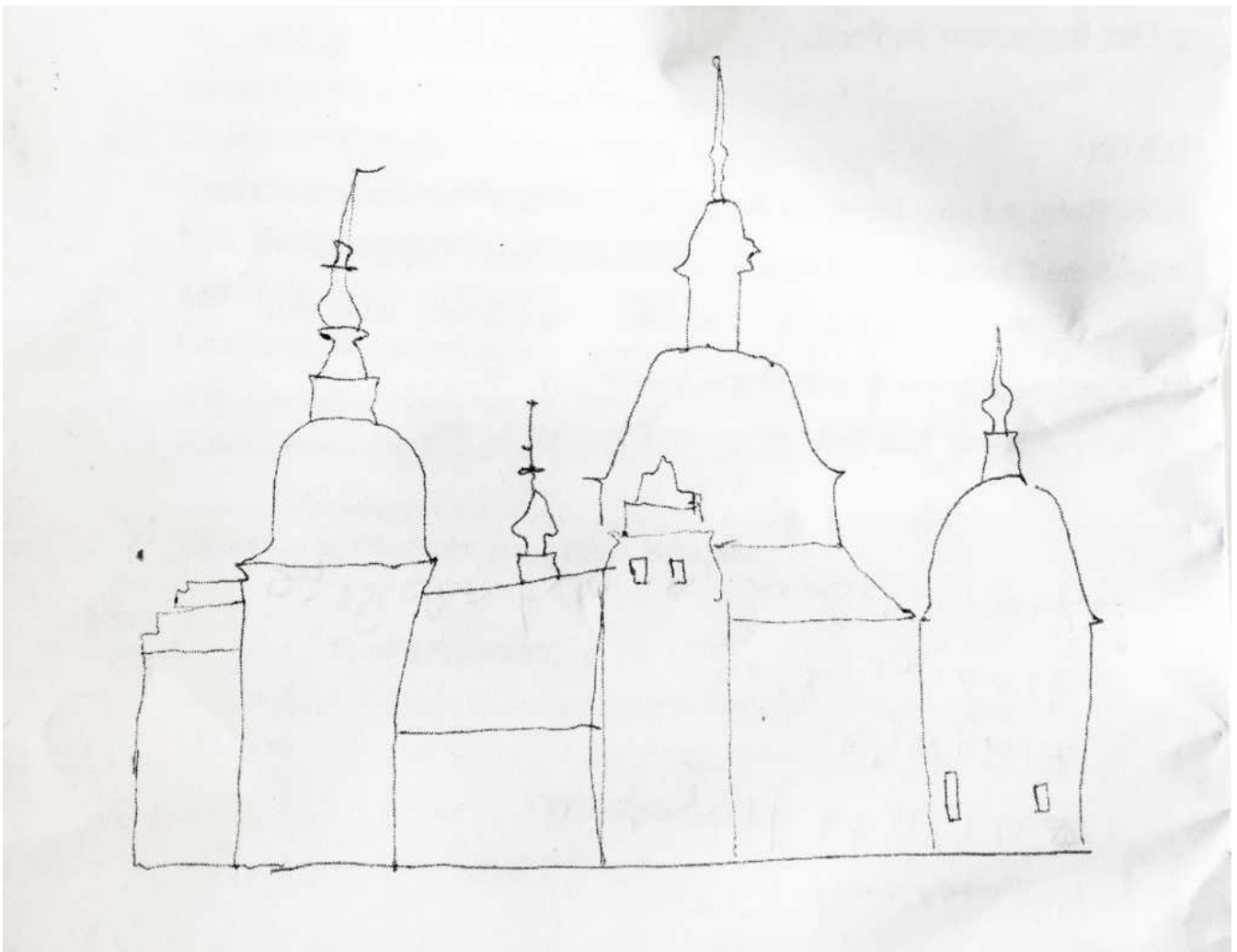
the performers in your piece were not servicing the audience in the way one would 'expect' coming to site specific performance. You were a team, a strange team, sometimes scary, sometimes fun. But you were not doing it to serve us. you were doing it with another kind of energy. self-sufficient and powerfully private energy. For me that was liberating.

knus

sceno

Skriveri om scenografi

Bloody Mary#4 begraver prinsesse- og parcelhusdrømmene

Illustration fra programmet

Jeg tager toget til Snekkersten for at se Sara Hammings seneste performance. Foran stationens 7elleven kiosk mødes det togrejsende publikum og vi samles op af to indvandrerpiger, der danner fortrop på spadsereturen igennem de blæsende parcelhuskvarterer. Indvandrerne er hjemmevante, vi er de fremmede i en anonym forstad.

Vi når at fryse lidt før vor redningsdame alias Sara Hamming, i hvide overall og rød kappe, inviterer os indenfor i sit barndomshjem, hvor vi er vidner til Hammings fascination af konger og prinsesser og gestaltninger af sin udvikling fra pige til kvinde i parcelhuset.

Bloody Mary er den fjerde i rækken af historiske undersøgelser og en eksistentiel betragtning i en autobiografisk setting. Familieværdier, adelshistorie og drømme clasher i et sammensurium af intellektuelle lag og paradokser.

Krøllede T shirts med billeder af Kronborg stryges og der stilles skarpt på prinsessedrømmenes DNA.

De voksne er i køkkenet, og i barneværelset udspiller den dramatiske fødsel af Magrethe den Første sig, alt imens vi med løg i hænderne sidder sammenkrøbet på væg-til-vægtæppet og lysende prinsessedukker ondt kigger på.

Vi kigger på når adelskabet spiser og Margrethe den Første løfter sit glas, akkompagneret af familiemiddagens konventionelle sætningsfragmenter.

Forældrenes soveværelse er indtaget af Charlotte Bergmann Johansens værk; ting og forbrug vi måske helst vil frigøre os fra, anonyme ting uden historisk tyngde, men som vi slæber med os, hvad enten vi vil eller ej. *Bloody Mary* gestalter middelklasselivets forventninger og begraver definitivt barndommens prinsessedrømme i parcelhuset i en oprørsk lydskulisse af *Selvhenter*.

Bloody Mary #4

Spilletid: 16., 18., 23., 24., og 25. April kl 19.30

Spillested: Fr Leyels Vej 11, 3070 Snekkersten

Isenesættelse og tekst: Sara Hamming/Moribund

Medvirkende performere: Ellesiv V Selseng, Juli Apponen, Jytte Kjøbek, Titta Soini og Sara Hamming

Dramaturgisk konsulent: Tine Byrdal

Lyd, design og teknik: Brian Larsen

Lys: Tobias Stål og Maria Pi Houmann

PERFORMANCE LECTURE: Choreography on The Face

Choreography on The Face af Sara Hamming. Foto: Søren Meisner

Kunstneren Sara Hamming re-enacter, fremskriver og reflekterer over sin koreografi på ansigtet, der bl.a. undersøger subjektet og ansigtsgenkendelsesteknologien – at være mange i én.

Af Mette Garfield

Der er ikke helt mørkt i teatersalen på FÅR302 til performance lecturen *Choreography on The Face* af Sara Hamming. Vi publikummer kan se hinanden, og vi sidder meget tæt på Sara Hamming på scenen. Hun sidder bag et lille bord med sit manuskript og bliver kun belyst af en blå pære sat som en mikrofon i nærheden af hendes mund. Hun taler også ind i mellem direkte ind i pæren. Men hun ser mest ud og taler til os, spørger os direkte, guider os til små øvelser, vi skal lave med hinanden eller kigger ned i sit manuskript. Det er os, publikum, det handler om og de sociale konventioner, som opstår i bestemte sammenhænge og rum. Hun guider os alle først: "Repeat after me: 'To receive is to act'". At modtage er at handle. Hendes arbejde kan man kalde en social skulptur, hvor vi, publikum, bliver bevidste om os selv og vores handlinger. Vi er subjekter og objekter.

Sara Hamming har gennem mange år undersøgt behandlerkulturen, magtforhold, iscenesættelsen af relationen mellem terapeut og patient gennem objekter, krop og rum i en serie af 1:1 performances med titlen *Whole Body Treatment*. Hamming arbejder serielt og vender altså fra forskellige vinkler tilbage til temaer og undersøgelsesfelter. I performance lecturen om værket *Choreography on The Face* vender hun tilbage og indvier os i research- og arbejdsprocessen, samtidig med hun reflekterer over sit emne og sin egen praksis. Med *Choreography on The Face*, som er en del af *Whole Body Treatment*-serien, der har brugt patientens krop, som scene, er vi nu nået til ansigtet som fokusområde.

Man kan altså sige, at Hamming i lecturen re-enacter værket *Choreography on The Face*. Men lecturen er også en del af *Whole Body Treatment*-serien og både et scenisk og tekstligt arbejde. Dermed opstår interessante forskudte mellemrum i mellem performance, tekst og research. Lecturen står både uden for og ser ind på en praksis, men er samtidig et værk i sig selv, der også springer rundt i researchforløbet, vender tilbage cykklisk måske, med kropslige sanselige, små detaljer, der er karakteristiske for Hammings værker. Hun drikker af vandglasset, tygger tyggegummi, smasker lidt, så vi alle kan høre det.

Jeg kommer til at tænke på écriture féminine begrebet, der går imod en traditionel maskulin opfattelse af sprog, litteratur og filosofi og i stedet vender sig mod kroppen. Hele undersøgelsesfeltet i lecturen forbliver også befriende åbent i en gåde, ud i det blå, hvad og hvem er subjektet – hvordan blive mange i én? Som Hamming selv siger det i lecturen: "I'm dealing with a subject I can't grasp".

Men gennem lecturen husker jeg sammen med de andre publikummer med stor glæde tilbage på at være audient (Hammings ord, en sammenblanding af audiens og patient) til *Choreography on The Face* og oplevelsen af poetiske rum, blåt lys, Hammings mange ansigter, de små fysiske detaljer, intimiteten: spyttet på måtten ved siden af mig, læbestiften på hendes læber, øjenbrynene, der løftedes i store både genkendelige og fremmede grimasser, teater og dramatik, lige dér meget lokalt i ansigtet. Et ansigt, et billede, et tegn, en gestus, spejl og et andet menneske, fordoblinger, at forsvinde i.

Sara Hammings åbne, poetiske, komplekse og inspirerende værker burde have mere opmærksomhed og mange flere publikummer. Teater FÅR302 var et formidabelt godt, blåt rum til den ene lecture, så vi må håbe på flere?

Fakta:

PERFORMANCE LECTURE: Choreography on The Face

Af og med: Sara Hamming d. 27. oktober på Teater FÅR302

Foto: Moribund

performance. 'Truth or Dare' er en op til 8 timer lang performance-improvisation over 'Sandhed og konsekvens' af scenografen Edward Lloyd Pierce.

TEATERANMELDELSER 31. JAN. 2015 KL. 20.26

MONNA DITHMER, TEATERREDAKTØR

[LÆS ARTIKLEN SENERE](#)

FOR ABONNENTER

TEATERFESTIVAL

Det Frie Felts Festival, Teaterøen.
William Wains Gade 11.

Arbejd, arbejd af og med Seimi
Nørregaard

Truth or Dare af Edward Lloyd Pierce

Whole Body Treatment 4 af og med Sara
Hamming.
Til 2.2.

Det kan være hårdt arbejde at gå i teatret. Det dyrker den nye scenekunst ved at sætte den klassiske tilskuerposition på spil. Så vi skal aktiveres og involveres, så det står efter. Det kan blive for teaterpolitisk korrekt, men det kan også resultere i nogle af tidens mest sansevækkende interessante ture ind i teatermørket. Måske som et lille flokdyr i aktion, måske som den eneste ene publikummer til en forestilling.

I hvert fald kan jeg herude på Teaterøen, i Amagers vindblæste randzone på Det Frie Felts Festival, godt glemme alt om at sidde *safe* med min blok i mørket. Vi lægger ud med en light version, 'Truth or Dare', en op til 8 timer lang performance-improvisation over 'Sandhed og konsekvens' af scenografen Edward Lloyd Pierce. To performere sidder og stanger kommandoer og spørgsmål ud: »Vis mig dine bryster, begå selvmord med ketchup, hvor er det mest pinlige sted, du har onaneret?«

Som publikum kan man dog godt tørre angstens sved af panden. For det er ikke mig, men Mille Dalsgaard, der skal stritte med sine hvide bryster og drukne sig selv i ketchup, så det står i kaskader ud af munden. Og pirrende sjovt fortæller Joen Højerslev, om dengang han vandt et væddemål om at

FÅ MORGENENS VIGTIGSTE NYHEDER

Politikens journalister samler hver hverdagsmorgen de vigtigste nyheder - direkte i din indbakke. Udsendes alle hverdage.

Joheng@stofanet.dk

Tilmeld

kunne nå at onanere under en klippehøj i 'Ronja Røverdatter' - inden vårsangen kom på!

Læs også: Kunstnere: Lav en uddannelse i performancekunst

Som tilskuer kan du højst blive udfordret til en hvem blinker først-dyst eller bare få smækket en sort police cap på hovedet, som jeg fik det. Noget tamt, men på sin plads, for kritikeren skal jo holde skarpt øje med samtlige spillere her på Det Frie Felt. De hører til gruppen af frie scenekunstnere, der står frit, fordi de ikke har nogen scene og desuden har stor chance for at blive fri for enhver form for økonomisk støtte, fordi statens Projektstøtteudvalg er fatalt drænet for midler.

Arbejd, arbejde!

Her er en af de kunstnerisk seje overlever Seimi Nørregaard, performancekunstner og digter. Med kyndig, myndig ro gelejder hun et lille dusin tilskuere ind i en råkold bunker, hvor vi som arbejdssjak beordres på plads ved hver sin symaskine med bunker af stof foran os. Som maskinist skal man sy flæsefolder og trække vejret i rytmisk takt, mens man fysisk bliver åndet i nakken af sin sekundant: »Ånd ind, ånd ud - arbejd, arbejd!«.

Det besættende stærke ved 'Arbejd, arbejde' er, som Nørregaard demonstrerer det med sin kontante pragmatik og absurde poesi, at uanset om man syr folder, graver huller eller skriver artikler som denne, har arbejdet overtaget vores krop som det, vi ånder for.

Vi indgår da også forbløffende hurtigt som arbejdende publikummer i en fælles flok

Vi arbejder, altså er vi - reduceret til myreflittige døgndriftsorganismer. Per instinkt indgår vi da også forbløffende hurtigt som arbejdende publikummer i en fælles flok, der sendes på natarbejde som et bundt flokdyr i hi eller bunkes sammen på en madras i mørket og nynner en sort lille fællessang: »Svøm min fisk, fri af net!«.

Patikum: patient og publikum

Lige så udsat, men anderledes udleveret føler man sig alene på briksen i 'Whole Body Treatment 4' af Sara Hamming, der arbejder med nærgående en til en-sessioner, hvor publikum bliver til »patikum« (et miks af patient og publikum).

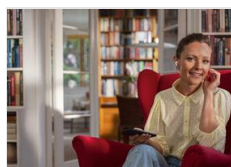
Tro endelig ikke, at du bare kan slappe af, som du ligger der på briksen med et sort bind for øjnene. Som en omsorgsfuld terapeut pusler

Hamming om dig – eller er det snarere en lille mus, hun får til at mosle rundt på kroppen og nappe en i tæerne?

Læs også: Performance-festival overskrider grænser med vold og afføring

Ens sanser bliver utrolig skærpede der i mørket. Snart lyder der kaosstemmer som fra en katastrofefilm, snart bliver ens indvolde masseret af noget, der føles som bløde sanddyr, mens Hamming fortæller om svampede lunger, metervis af konstant arbejdende tyndtarm og nyrer, der bliver solgt på det sorte marked. Pludselig får man stukket en blød, våd 'nyre' i hånden, som var det den, en ung kineser netop havde solgt for at få sig en iPhone.

Sjældent har jeg været i sådan nærkontakt med mine indvolde. Men kroppen er også en kampzone, hvor organers handelsveje over kloden bliver prikket ind i huden på mig. Nok er der for mange spor og rekvisitter i spil undervejs, men det er en intens, sanseskærpnde Treatment.

POLITIKEN PLUS

Læs og lyt præcis som du vil

Spar 20% på Saxo Premium som Politiken-abonnent.

[Tilmeld dig her](#)

Som publikum er man konstant på arbejde, men lærer hele tiden noget nyt. Om at være sansende krop, flokdyr, maskinist – eller patikum.

Rettelse: I en tidligere version blev Sara Hamming ved en fejl kaldt 'Sara Haaning'. Vi beklager.

GIV ARTIKLEN I GAVE

Som Politiken-abonnent kan du ubegrænset dele artikler med dine venner og familie.

REDAKTIONEN ANBEFALER

Fascinerende totalteater er yderst foruroligende

TEATERANMELDELSER | [🔖](#)

LÆS MERE:

Kunstner sprænger sig selv i luften i Pumpehuset

KUNST | [🔖](#)

Kultur

Anne Middelboe Christensen

Tør du gå alene i teatret?

Forestillinger for én tilskuer nedbryder grænserne for fiktionen. To nye mikroforestillinger på Det Kongelige Teater og Nordkraft pirker til tilskuerens indre uro – og trang til det spooky

 Klaus Birkenfeldt

 29. marts 2014

 Kommentarer (1)

Mit hjerte banker vildere, end det plejer, når jeg går i teatret. For hvordan vil jeg egentlig have det med at være eneste tilskuer? Urolig er jeg i hvert fald.

Der er faktisk helt øde i forhallen på Gamle Scene, hvor Louise Alenius' forestilling *Porøset 2* skal foregå. I hvert fald indtil en kontrollør dukker op og siger mit mødetidspunkt, som var det et hemmeligt kodeord. Så følger hun mig om bag kongelogen – og ind til en af de gamle balletprøvesale.

Jeg har været der før. Men jeg har ikke været der alene. Min krop skal bare sætte sig i en grøn lænestol og lytte, smiler kontrolløren. Jeg stirrer på maleriet af den gamle balletmester Galeotti – og beundrer lyset gennem de runde vinduer.

Så lyder der ru buestrøg og blide blip i højttalerne.

»Det er mit trip,« siger en mandestemme. Og så taler han om »den dér ensomhedsfølelse,« så jeg næsten føler, at han kan se mig. Er balletspejlene faktisk gennemsigtige fra den anden side? Men så tager fanden ved strygerne i musikken, og alt kollapser i ækel lyd.

Kunstigt pilleglas

En ny kontrollørpige dukker op. Nu er det op til skræddersalen. Balletkostumer strutter som farvelader af tyl. Men omme bag tøjstativerne står en hospitalsseng. En mand ligger i sengen med lukkede øjne. Jeg kender ikke hans ansigt. Men jeg bliver foruroliget over hans nøgne overkrop. Hans arme er magre på den forkerte måde. Og selv om et medicinglas med ordet 'Morfin' kunstigt er sat på hans sengebord, så er der noget, der ikke er fiktion her. Denne mand er syg.

Jeg har siddet ved mange hospitalssenge. Men altid ved mennesker, jeg har holdt af. Denne mand kender jeg ikke. Men jeg føler med ham og hans gullige hud, og jeg prøver at forstå, hvorfor han har gjort sig alle de anstrengelser med at blive kørt herind denne solskinsdag for at blive kigget på af fremmede mennesker.

En kvinde kommer gående gennem skræddersalen med hårde hæle i gulvet. Hun har en musikbælg i armene. Hendes hestehale strutter piget i kontrast til den udmagrede mand. Og så begynder hun ellers at synge for ham.

Bagefter sidder vi helt tæt alle tre og lytter til hinandens åndedrag. Så knapper hun instrumentet sammen og går. Og dér sidder jeg, alene sammen med den mand, som jeg ved, at jeg ikke vil nå at lære at kende. Han har ikke åbnet øjnene overhovedet; bare dirret lidt med øjenvipperne. Jeg ville ønske, at øjeblikket kunne vare længere. Det er først nu, jeg begynder at fatte, hvad dette her handler om. Men så bliver jeg hentet – og kan ikke nå andet end at sige tak.

Kunne jeg have oplevet dette i et traditionelt teaterum? Nej. Ikke det samme. Jeg kunne sagtens have set musikforestillinger om det korte liv og om sygdom og død. Men jeg kunne ikke have mærket den følelse af FORPLIGTELSE, der pludselig blev skabt mellem performerne og mig. Forpligtelsen til at tage dette alvorligt som en gave – og til at give nærværet videre. Det føltes stort. Og smukt.

Men på den igen. For i Aalborg har Sara Hamming inviteret til *Whole Body Treatment 4* på Teater Nordkraft.

Foyeren er godt nok helt mørk. Men på slaget åbner Sara Hamming døren og viser mig ind i teatersalen. Der står en massagebriks og et bord med mærkelige ting. Jeg skal lige se hendes rekvisitter, siger hun. Og jeg skal vælge, hvilket tøj, hun skal have på. Den blå havfruebadedragt er populær, siger hun. Men jeg vil hellere vælge den sorte *shortie* med blomster.

Organerne æltes

Så kan jeg godt lægge mig op på briksen. Hun beder mig tage et sort øjenbind på. Men det går kun godt i cirka tre sekunder; så må jeg flå det af. Det er alligevel for klaustrofobisk – og det er jo trods alt frivilligt, tænker jeg. Jeg lover at holde øjnene lukkede selv. Og så går hun ellers i gang i mørket.

Det er ret *spooky*. Hun pusler ved mit ærme og mine ben, med uventede bevægelser som en lille mus. Så rører hun rigtigt ved mig med faste hænder og i roligt tempo – det føles bedre. Organ for organ ælter hun et eller andet sanddyrsagtigt op på min mave, mens hun taler om min krops logik. Men også om verdens brutale forhold til kroppen – og om den 17-årige kineser, der solgte sin ene nyre for at kunne købe en iPhone og en iPad.

Hver gang hun tier stille, bliver jeg betænkelig. For hvor er hun så nu? Og nu? Til gengæld bliver jeg vildt forskrækket, når hun så pludselig dukker op lige ved mit hoved som en anden snigmorder. Forhåbentlig uden kniv.

Helt ærligt, så følger jeg mig utryg. Jeg er ikke bange, men jeg føler mig udsat – netop fordi jeg ligger på ryggen i mørket, mens hun kan se mig.

Men så kommer ordene om hendes ensomhed. Hun tvinger en maske fra et politisk teaterstykke ned over mine lukkede øjne, så jeg får indre billeder af Guantanamo – træk vejret dybt, Anne!

Og pludselig spiller hun Ophelias vanvidsscene fra *Hamlet*, så hendes lange hår hulker ind over mig. Jeg bliver i tvivl: Spiller hun nu? Eller græder hun faktisk rigtigt? Jeg prøver at holde om hende, men så forsvinder hun ... Og så bliver lyset tændt.

Da jeg bagefter går ude i blæsten langs med Aalborg Havn, tænker jeg på, hvad denne forestilling egentlig fremprovokerede hos mig. En heftigere sårbarhed? Eller et tydeligere ønske om at kunne forstå det menneske, som er tæt på mig?

Jeg ved det ikke helt. Men oplevelsen virkede grænseoverskridende i dens klare manipulation af mig som tilskuer – selv om jeg frivilligt havde stillet min krop til rådighed.

Nu nogle dage senere kan jeg mærke, at både *Whole Body Treatment #4* og *Porøset* skabte en intensitet og en troværdig desperation, som ophævede de almindelige krav til spændingsopbygning og ordakkuratelse. Teksterne var kun en lille del af sansepåvirkningerne. At være helt alene i teatret skabte nye muligheder i det specielle land mellem scenefiktion og dokumentarisme.

Men det stærkeste var, at dette mikroteater satte min egen tilskuerrolle på spil:

Rollen som medmenneske. Med uroligt hjerte.

Porøset 2. Iscenesættelse, musik og performance: Louise Alenius. Digter og medperformer: Klaus Birkenfeldt. Det Kongelige Teater, Gamle Scene. Varighed: 15 minutter. Porøset 3 spilles 24. maj. www.kglteater.dk

Whole Body Treatment #4. Iscenesættelse og performance: Sara Hamming. Tekster: Lene Asp. Objekter: Delphine Bechard. Oplevet på Teater Nordkraft. Varighed: 50 min. Turné. www.moribund.dk